

GEERTEBRIEF

Remonstrantse Gemeente Utrecht

December 2017

Thema: verlangen en verwachten



8

Minder 'ieder voor zich',
meer mildheid



10

Blij kijken en met je
oren flapperen



11

Inspirerende
ontmoeting

Inhoudsopgave

'Als alles duister is'	4
Bijeenkomsten	6
Van de Werkgroep Eredienst	6
Uit de kerkenraad	7
Van de Penningmeester	7
Interview met Erik van de Giessen ..	8
Interview met Rinus Gerlofsma	10
Verhaal van Michel Dickhoff	11
Gedicht 'Te groot gezegd'	12
De Klub	12
'De wijk genomen'	13
Schrijfactie Amnesty International	13
Diaconale Geluiden en collectes	14
Personalía	15
In memoriam	16
Boetseren in de veertigdagentijd	17
Autodienst	17
Komende activiteiten	18
Ontmoetingen	18
Geertekerk concertagenda	19
Adressen en colofon	19
Kerkdiensten	20
Agenda	20



Ook in de adventstijd en daarna gaat het jaarthema 'zwerven en wortelen' met ons mee, en de vraag waarin we ons houvast vinden, of juist niet. Tot en met Kerst gaan we door met de psalmen die al vele generaties richting en houvast hebben gegeven. Maar die ook de vraag van de mens die met lege handen staat indringend hebben gesteld.

Oude, wat plechtige teksten, opnieuw beluisterd en vertaald naar deze tijd, resonerend in nieuwe teksten. De vragen naar zin en richting zijn van alle tijden en de antwoorden misschien ook wel, alleen zijn de toonzetting en de klankkleur anders.

Als leidraad volgen we na Kerstmis, dus vanaf 31 december, het ouderwetse gedicht van Johannes Helder. Het gedicht getuigt van het Mysterie en laat het in tact. Tegelijk ademt het vertrouwen.

3 december (1e adventszondag)

Psalm 25 'Leer mij Heer, te onderscheiden uw wegen, de paden te zien die gij wijst'

Van de redactie

'Sombere dagen zijn het', blijven we elkaar maar zeggen. Dagen, waarover de vader van de ik-figuur in Wolkers' verhaal 'Dominee met strooien hoed' opmerkt: 'we gaan de nachtschuit weer in'. En geen idee of dat iets sombers moet betekenen, want het ritselt tenslotte van die fijne vieringen in deze tijd. Met Allerheiligen net achter de rug, wordt de naamdag van de Utrechtse beschermheilige Sint Maarten gevierd en komt die echte Heiligman alweer naar Nederland per stoomboot aangevaren voor zijn verjaardag. We zetten ons collectief schrap voor de decemberdrukke. Adventskaarsen in huis halen, inkopen doen voor pakjesavond of doen we dit jaar alleen een cadeautje met de kerst? Kerstboom kopen, ook dat nog. Voor we het beseffen, zitten we samen in Geertekerk op Kerstavond en vieren we de geboortedag van Jezus, met alle heisa voor moeder, vader en kind vooraf en achteraf. Kern van alle vieringen in december: het gaat weer lichter worden, jongens! In deze Geertebrief opnieuw gesprekken met mooie mensen uit onze eigen gemeente, die ieder voor de medemens het leven lichter maken. En, om met meer licht nieuws te eindigen, onze redactie heeft er twee leden bij: Ineke Ludikhuize en Kjeld Rinsma. Wij danken Michiel Krijvenaar hartelijk voor zijn bijdragen aan de afgelopen Geertebrieven. Op naar een nieuw jaar met nieuwe Geertebrieven. O ja, voor het lijstje: sterretjes kopen voor oud en nieuw...

10 december Psalm 80 (2e adventszondag)

'Laat lichten ons uw aanschijn Heer, doe ons opstaan en help ons weer.' Als de goddelijke aanwezigheid zich terugtrekt, ontbreekt er iets wezenlijks in onze wereld.

17 december Psalm 85 (3e Adventszondag)

'zij ontmoeten elkaar, genade en waarheid, gerechtigheid en vrede – zij kussen elkaar.'

24 december Kerstavondviering (de 4e Adventszondag vervalt)

25 december Psalm 98 (Kerstmis)

'Zingt voor de Heer een nieuw lied, want wonderen heeft hij gedaan'

31 december psalm 103:13-16,

'Want de mens – als gras zijn zijn dagen, hij bloeit als de bloem op het veld; gaat de wind erover – verdwenen, ... Maar de goedheid des Heren, zij blijft'

'O groot, o diep geheimenis!' (1e couplet L472 (oude liedboek)

7 januari 2018 Lucas 15:11-32

Dwalen en terugkeren. Eindelijk thuis.

'Gelijk de bloem naar zonnegloed, zo neigt mijn ziel...' (2e couplet L472)

14 januari 2018 Genesis 1:26 e.v.

Gemaakt naar Gods beeld, wij mensen. Hoe zo, beelddrager van God? 'Uw zegel in de edelsteen.' (3e couplet L472)

21 januari 2018 Psalm 27:4 e.v.

'Dat ene vroeg ik van de Heer, dat is al mijn verlangen...'

Ja, wat is dat verlangen eigenlijk, dat diepe, onrustig makend verlangen van de ziel?

'Vraagt mijne ziel naar 't eeuwig doel' (4e couplet L472)

28 januari 2018 I Kor. 13:12 e.v.

'Nu kijken we nog in een wazige spiegel, maar straks staan we oog in oog.'

We kunnen het niet goed onderscheiden en tasten onbeholpen.

'Wees in de schaduw van de tijd, mijn licht, o liefdes werkelijkheid' (6e couplet L472)

4 februari 2018 Jozua 2 en Prediker 12:6

Het koord en de draad waaraan we ons vasthouden in tijden van ontregeling. Is er dan iets, al is het maar zo dun als een draad? En van welk materiaal is die draad gemaakt?

'De draad die in de donkerheid, mij door des doolhofs gangen leidt' (5e couplet L472).

Florus Kruyne

Gebed

Goede God,

Zie hoe wij zijn

nu de namen van onze overledenen genoemd zijn

Ze zijn bij ons

en we hopen dat zij op één of andere manier bij u zijn.

Ook al weten we niet hoe.

Geborgen in licht en vrede,

waar geen pijn of oordeel is,

waar misschien wel niets is,

of juist een volheid van een ander leven

waar we ons hier geen voorstelling van kunnen maken.

Wilt u de dragende kracht zijn in ons leven,

wilt u ons bemoedigen te leven – voluit?

In alle machteloosheid, Eeuwige, moeten we hier ook bidden voor de duizenden die waar ook ter wereld ten onder gingen:

vergeten en naamloos,

ongenoemd, maar ooit bemind

door haar die hen ter wereld bracht.

Dat hun leven niet tevergeefs was.

Dat zij vrede hebben.

Zie hoe wij zijn,

hier met een hart vol herinneringen

en tranen zonder woorden.

Wat we met hen meemaakten gaat door onze gedachten

Wij denken aan wat zij voor ons betekenden

net zoals wat wij voor hen betekend hebben.

In weemoed en in dankbaarheid.

We bidden voor mensen die niet mogen rouwen,

die stiekem moeten rouwen,

mensen die met de scherven achterblijven

van de ellende die de overledene heeft aangericht.

Voor mensen die een onzegbaar geheim met zich mee torsen.

Dat zij begrip en bemoediging vinden.

Dat zij een glimp mogen ontdekken van

de weg die hen naar het leven terugvoert.

Oh Eeuwige weest U onze draagkracht

en het licht op onze weg.

Eeuwige: hoor naar het onzegbare,

neem ons op in uw begrip

en in uw intense meeleven

als wij in stilte bidden.

Als alles duister is



We gaan de donkere tijd van het jaar in. De nachten zijn inmiddels langer dan de dagen. Daar moeten mensen zich van oudsher op instellen. De winter is een onzekere periode. Heb je genoeg hout om warm te blijven, heb je genoeg voedsel voor jou en je vee? En wie of wat zal er gaan spoken in het lange duister? In het donker is de dood dicht bij. Het is niet voor niets dat Allerheiligen, Allerzielen, Sint Maarten en Halloween in het begin van de duistere tijd gevierd worden.

De kerk begint in het donker aan een nieuwe jaarcyclus – met de eerste advent (3 december) wordt het verwachtingsvol uitzien naar het licht ingezet.

Maar niet nadat we op de zondag die daaraan vooraf gaat (26 november) de mensen genoemd hebben die het afgelopen kerkelijke jaar zijn overleden.

Op deze laatste zondag van het kerkelijk jaar staan we stil bij het grootste mysterie van het leven: de dood. En eventueel: wat daarna? We hebben het liever over het leven: niet alleen in deze kerk – het is een opstandig trekje van de hele christelijke traditie: mens, je bent geroepen om te léven. Dat blijft het belangrijkste. Maar als je het daar alleen maar over hebt dan wordt het wel heel euforisch. Bij de realiteit van het leven hoort nu eenmaal dat er mensen sterven. En dat je zelf een keer zult overlijden. Dat is een gedachte die je misschien zo lang mogelijk voor je uitschuift. Maar wel iets waar je toch eens over moet nadenken, of je wilt of niet. Meestal is het overlijden van een geliefd mens bij jou in de buurt, dat er voor zorgt dat je je er wel mee MOET uitzetten.

Bij de remonstranten- zullen we u niet gaan vertellen wat u ervan moet denken. We hebben het idee dat het zo niet werkt. Wij zul-

len u noch de gruwel van een nare hel, noch de zekerheid van een fijne hemel bieden.

Over wat er na de dood met ons zal gebeuren, is niets met zekerheid te zeggen. Eenieder ontwikkelt daar zijn of haar eigen ideeën omheen. Zo zijn hier mensen die geloven in een leven na dit leven, er zijn er die in reïncarnatie geloven, er zijn er ook een heel stel die er van overtuigd zijn dat er niets meer is – het licht gaat uit – dat was het – en je weet niets meer.

Wat mij intrigeert is óf de manier waarop je denkt over de dood van invloed is op je leven, je keuzes en je handelen nu. En indien ja: hoe? Ik kan me voorstellen dat iemand die gelooft dat er nog een tweede kans is in de hemel, misschien minder levenshaast heeft dan iemand, die gelooft dat hij/zij het met dit leven moet doen. Ik kan me voorstellen dat iemand die gelooft dat zijn daden en keuzes van nu invloed hebben op hoe hij in een volgend leven terugkeert zal, zich wellicht twee keer bedenkt voor hij iets stoms doet. En dat iemand die gelooft in de grote genade van de Eeuwige eerder geneigd is te leven vanuit de idee: zo heeft Hij me gewild, dus ik leef zoals ik leef en het is goed zo.

Het is belangrijk om het wederzijds geïnteresseerde gesprek hier over gaande te houden. In alle ruimte en zonder oordeel. In een gesprekskring, in een dienst of in een gesprek met een predikant. Vraag ons er gerust bij, want daar zijn we voor.

Niet elk overlijden is verdrietig

In de dienst op de laatste zondag van het kerkelijk jaar doen we ons best om degenen wiens namen we noemen met liefde en respect te omgeven: we zorgen voor mooie muziek, kaarsen en passende teksten. Je doet het voor mensen die je intens mist, die je liefhad, die je respecteerte. En voor jezelf – zodat ze een plaats houden in je leven.

Maar waar blijf je – waar moet je het zoeken als je blij en opgelucht bent dat iemand dood is? Dat hij of zij je niet meer kan dwarszitten, kleineren of mishandelen? Waar blijf je als je met tegenstrijdige gevoelens zit: ja, ze was mijn moeder, maar wat heb ik moeten uitstaan om haar? Ja, het was mijn broer, maar wat heeft hij me aangedaan? Dan krijgt herdenken een andere kleur. 'Over de doden niets dan goeds' gaat zeker niet altijd op.

Iemand kan weliswaar nu uit het leven zijn, maar de achterblijvers zitten met de gevolgen. Gevolgen die levenslang kunnen zijn. Je kunt wel erg alleen zijn met je ervaringen als daar geen ruimte voor wordt gemaakt.

En er bestaat nog veel meer verdriet waar je niet over kunt praten. Waar blijf je bijvoorbeeld als je geheime liefde, je minnaar – je minnares is overleden? Verboden rouw – beladen rouw – rouw die je misschien wel de rest van je leven in stilte bij je zult dragen.



Het stilzwijgen, dat het verhindert dat anderen je helpen dragen, terwijl jij net zo goed als ieder ander troost en begrip nodig hebt. We nemen je mee in onze gebeden, in onze stille aandacht, laten we dat afspreken – zodat de ene machteloosheid de andere toch een beetje naderen kan. Laten we weten wat jouw zwijgen kan betekenen.

Het is niet voor niks dat dominee John Watson (3 november 1850 – 6 mei 1907) deze uitspraak deed:

Eenieder die jij ontmoet vecht een strijd uit waar jij helemaal niets vanaf weet.

Wees vriendelijk.

Altijd.

Het is ook niet voor niets dat hij zeer regelmatig geciteerd wordt. Misschien zou iedereen dit papiertje maar in zijn of haar jaszak moeten steken.

Een kleine opmerking die je helpt om licht door te geven in de manier waarop je een ander tegemoet treedt.

Alleke Wieringa

16 januari: 'Rust of Rush' in de Geertekerk

'To be rooted is perhaps the most important and least recognized need of the human soul.' (Simone Weil, 1952)

Bovenstaand citaat vormde het startpunt van mijn masterthesis naar het doordenken van kwetsbaarheid bij jongvolwassenen tussen 20 en 30 jaar. Van burn-out tot pretparkgeneratie: over de huidige 20'ers en

30'ers wordt veel geschreven in de media. Maar hoe zit het nu echt met deze generatie, en hoe zoeken en vinden zij zin? Welke rol kan kwetsbaarheid spelen in die zoektocht? Op 16 januari wil ik u graag meenemen naar de belangrijkste bevindingen van mijn onderzoek. Samen met Christa Anbeek zal ik een programmaonderdeel

verzorgen tijdens de avond 'Rust of Rush'. Op dit moment wordt het precieze programma nog samengesteld, maar houd de facebookpagina en website in de gaten voor meer informatie!

Rachelle van Andel

Dans!kerk

Tijdens de advent zal er op woensdagavond 6 december wederom een dansmeditatie gegeven worden door Dans!kerk. Dans!kerk wil mensen in en van buiten kerken in aanraking brengen met de kracht van vrije dans en beweging. We dansen zonder te praten met elkaar. We willen je uitnodigen om in alle vrijheid contact te maken met je lijf, te onderzoeken hoe je de verbinding aan kan gaan met jezelf, de ander en God en te dansen met wat er in jou leeft. Je bent volledig vrij om te bewegen op de manier zoals dat voor jou goed voelt en je hoeft geen ervaring te hebben met vrije dans.

Wanneer de dagen donkerder en korter worden, de kou meer voelbaar wordt en de natuur zich terugtrekt, is tijdens de advent juist het thema 'Verwachten' en 'Uitzien naar het licht en nieuw leven' mooi en hoopvol. Dit thema kan voor iedereen iets anders betekenen en ieder is vrij om daar op deze avond zijn/haar eigen invulling aan te geven. Wij zullen in de dansmeditatie de weg naar binnen zoeken om te ervaren wat er in ons leeft en vervolgens dwars door de donkerte het licht van het leven te leven met dat wat er is.

Praktische informatie:

Woensdagavond 6 december.

19:15 – deur open

19:45 – welkom/start dansmeditatie

21:15 – afronding in kring met thee

21:45 – afsluiting

Locatie: Janskerk, Janskerkhof 26.

Deelnemersbijdrage € 10,- (€ 5,- voor studenten, minima etc.).

Informatie en opgave: Marije Vermerris, info@danskerk.nl. We vinden het fijn als je je aanmeldt via dit e-mailadres vóór woensdag 29 november.

Van de Werkgroep Eredienst

Liturgische kleuren in de periode rondom Kerst

Gedurende het kerkelijk jaar wordt er gebruik gemaakt van verschillende liturgische kleuren. Dit zijn de kleuren behorende bij een specifieke periode. De kleur is bij de RGU terug te vinden in de stola van sommige predikanten. Bij andere protestante kerken is die kleur ook overheersend in bijvoorbeeld een antependium (dat is een voorhang aan de preekstoel of een kleed dat over de avondmaalstafel hangt). Bij katholieke kerken wordt de kleur van het gewaad van een priester bepaald door de liturgische kleur van dat moment. Ook bij liturgisch bloemschikken zal

de periode in het jaar bepalend zijn voor de overheersende kleur van het geheel.

Een bijzondere periode in het kerkelijk jaar is de periode rondom Kerst. In de adventstijd (vanaf zondag 3 december) is de kleur paars. Deze kleur zal o.a. ook gedragen worden in de vastentijd. Paars geldt als de kleur van boete en bezinning, van inkeer en ingetogenheid.

Op de 3e zondag van de advent is de kleur roze: "het paars licht op deze vreugdezondag op tot roze".

Het wit van de Kerst doorschijnt het paars van de adventstijd.

Tijdens het Kerstfeest tot en met de zondag na Epifanie (Driekoningen) wordt de kleur wit gedragen. Het wit is de liturgische feestkleur. Het staat voor zuiverheid, reinheid en onschuld, het wordt gebruikt op feesten die te maken hebben met nieuwheid en verlossing.

*Namens de Werkgroep Eredienst,
Madelon Kapteijn*

Uit de kerkenraad...



* De kerkenraad heeft aan de hand van de informatie van de penningmeester de (te verwachten) financiële cijfers 2017 van de RGU besproken en besloten op zeer korte termijn met de Commissie tot de Zaken van de Remonstranten te bespreken of de financiën zich inmiddels zodanig gunstig hebben ontwikkeld dat er toestemming komt de vacature Dronkers (0,6 fte) te vervullen. De beslissing over de vervulling van de vacature zal uiteraard ook aan de Algemene Ledenvergadering worden voorgelegd. In ieder geval zal aan de Algemene Ledenvergadering van november een voorstel worden gedaan om een gedeelte van de vacature Dronkers te gebruiken voor een zogenaamde 'vernieuwingsplek', die op landelijk niveau wordt gestimuleerd,

met subsidie (40%). De predikant voor de vernieuwingsplek (0,4 fte) zou moeten zoeken naar andere manieren waarop wij kerk kunnen zijn en zo mensen kunnen bereiken die met zingevingvragen bezig zijn, maar nog niet direct aansluiting bij een kerk zoeken.

* De kerkenraad heeft Marieke Fonk en Piet van Leeuwen benoemd tot vertrouwenscontactpersoon. Zij krijgen een tweeledige taakstelling, die onder meer inhoudt dat zij een aanspreekpunt worden voor mensen die last hebben van grensoverschrijdend gedrag of dit gedrag opmerken. Het door hen opgestelde plan van aanpak is met de kerkenraad besproken en goedgekeurd. Binnenkort zullen zij aan de

leden en vrienden worden voorgesteld.

* De nieuwe kerkmeester heeft een onderhoudsplan opgesteld dat het kerkgebouw in goede staat moet houden en waarvan de kosten gelijkmatig op de begroting zullen drukken (naast de toegezegde overheids-subsidie).

* Tijdens het kerkenraadsetmaal begin november heeft de kerkenraad de interne organisatie en de mandatering van de diverse taak- en werkgroepen tegen het licht gehouden en op sommige punten de afspraken bijgesteld.

*Marian van Leeuwen-Scheltema,
vice-voorzitter*

Van de penningmeester

Halen we de € 220.000?

In 2016 was het totaal van de bijdragen van leden en vrienden, inclusief de collecten, € 40.000 hoger dan het jaar daarvoor. Er was in de begroting 2016 wel gemikt op een stijging, maar zo'n grote stijging was door niemand voorzien. Met die stijging was een heel belangrijke stap gezet om tot gezonde gemeentefinanciën te komen. Als de stijging structureel is, dan zullen we de gezonde financiën in 2018 bereikt hebben. Het is daarom voor ons allen heel belangrijk dat het totaal van de bijdragen van vorig jaar, namelijk € 220.000, ook dit jaar wordt gehaald.

Tot en met augustus lagen we precies op het schema van vorig jaar. Er was toen al € 120.000 bijgedragen. Maar daarna zijn we wat op achterstand gekomen. Vorig jaar hebben we in september aan de mensen die op dat moment nog niet hadden bijgedragen een herinneringsbrief gestuurd. Die brief is bij sommigen niet goed gevallen. Die herinneringsbrief is daarom dit jaar niet gestuurd. Maar de brief leidde er vorig jaar wel toe dat nogal wat mensen in sep-

tember en oktober hun bijdragen hebben betaald, wat ze anders waarschijnlijk tot november of december zouden hebben uitgesteld. Van de achterstand lig ik dus nog niet wakker, maar het is wel zaak dat die nu wordt ingehaald.



Begin november heb ik aan de meesten van u de traditionele tweede bijdragebrief gestuurd. Aan de mensen die inmiddels al geheel of gedeeltelijk een bijdrage hadden betaald had de brief de vorm van een dank. Maar de brief bevatte ook de vraag om,

als de beoogde bijdrage nog niet geheel was betaald, nu het resterende deel over te maken, of misschien nog een extra duit in het zakje te doen. Voor de mensen die eind oktober nog helemaal geen bijdrage hadden betaald had deze brief de vorm van een herinnering. Ik hoop nu dat u, als u uw bijdrage nog geheel of gedeeltelijk moet betalen, de brieven niet terzijde legt. Alleen dan zullen we ons doel, namelijk een gezonde gemeente met een volwaardige predikantsformatie, kunnen halen.

Overigens hebben de mensen die al het hele jaar door maandelijks in termijnen betalen, de mensen met een schenkingsovereenkomst en de leden en vrienden die dit jaar lid of vriend zijn geworden nu geen brief gekregen. Met hen zal ik op een ander moment of op andere wijze communiceren.

Wim Edelman, penningmeester

Minder 'ieder voor zich', meer mildheid



Als expert op het gebied van drinkwater en hygiëne voor noodhulporganisatie Medair is Erik van de Giessen veel op reis. In 2015 werd hij vriend van de Geertekerk. Wat waren zijn beweegredenen? En waar verlangt hij naar in deze adventstijd?

Wie is Erik van de Giessen?

“Ik groeide samen met mijn tweelingbroer en een iets oudere zus op in een middenklassegezin in Odijk en later in Zeist. Dat ik een universitaire studie ging doen was niet vanzelfsprekend. Eenmaal afgestudeerd (Tropische Cultuurtechniek) werkte ik samen met mijn vrouw Liesbeth (arts) 3,5 jaar in Lesotho, 2 jaar in Niger en 5 jaar in Nicaragua. Inmiddels wonen we in Houten en werk ik als adviseur voor Medair.

De eerste jaren van mijn leven waren behoorlijk lastig: mijn ouders hadden veel ruzie. Mijn moeder had een psychiatrische aandoening (borderline) en was vaak en langdurig boos. Mijn vader trok zich steeds meer terug. Ik vermoed dat deze onveiligheid in mijn jeugd de basis heeft gelegd voor mijn ‘ongemak’: stotteren.”

Ben je opgegroeid met religie?

“Ik ben niet opgevoed met Bijbel en kerkbezoek, maar de christelijke waarden hoorden er zeker bij. Mijn moeder kwam uit een

katholiek gezin. Zij was boos op van alles en nog wat, ook boos op de kerk. Maar ze had het vaak over Jezus, dat was een van haar ‘helden’. Op 19-jarige leeftijd ontmoette ik Liesbeth. Zij studeerde in Maastricht maar haar ouders wonen in Bilthoven. Daar zagen we elkaar in het weekend. Liesbeth is katholiek opgevoed en vond daarin veel steun en inspiratie. Ze ging naar een parochie die werd geleid door pastor Oostvogel, een heel inspirerende man die goed met jongeren om kon gaan. Ik ging met haar mee naar de kerk en vond dat wel wat hebben.”

Wat sprak je aan?

“Wat me aansprak was het samenzijn en de rituelen. Rituelen kunnen heel mooi zijn om iets uit te drukken in een vorm waardoor je het samen kunt beleven. Ook de vraag Waartoe ben ik op aarde en waar ga ik heen als ik dood ben? intrigeerde me. Ik kan namelijk moeilijk geloven dat er vóór en na het leven niets is. Het wonder van het leven en van de liefde moet toch érgens vandaan komen! Dat is een mysterie. Wat mij aanspreekt bij de remonstranten is dat je dat ook een mysterie mag blijven noemen, dat daar niet één waarheid over hoeft te bestaan. Daarin voel ik mij thuis.”

Hoe ben je bij de remonstranten terechtgekomen?

“We gingen naar de katholieke kerk in Houten maar voelden ons daar steeds minder thuis. Misschien was er wel warmte en gemeenschapszin, maar wij hebben het niet als zodanig ervaren. Liesbeth hielp in die periode met het organiseren van oecumenische reflectie- en stiltebijeenkomsten. Op zoek naar iets anders is zij toen in aanraking gekomen met de remonstranten.

Zelf was ik in die periode druk met andere dingen en deed niets op religieus gebied, maar miste dat wel. Toen in 2015 plotseling een goede vriendin van ons overleed, was ik onthutst en ontrederd. Dit was té groot om het te kunnen ‘handelen’. Dat heeft mij over de drempel geholpen om me aan te melden als vriend van de Geertekerk. Ik vind het fijn dat je tijdens de kerkdienst even tot stilstand komt, nadenkt over dingen. Daardoor word ik gevoed, dat heb ik nodig. In de Geertekerk ervaar ik warmte.”

Wat doet Medair precies?

“Medair levert humanitaire hulp in crisis-, conflict- en rampgebieden, bijvoorbeeld in Zuid Soedan, Congo, Irak, Iran, Afghanistan. Medair zorgt dat klinieken kunnen werken, bevoorrad worden, dat aan kwaliteits- en hygiëne-eisen wordt voldaan, dat er drinkwater is en toiletten zijn, noodhuisvesting en –voeding. We werken veel met lokaal personeel. Zelf ben ik adviseur drinkwater, sanitatie en hygiëne van de programma’s in Madagaskar, Congo en Myanmar. Medair heeft een christelijk-orthodoxe grondslag, maar ik heb daar geen moeite mee. Het is mooi om zoveel gedrevenheid en zekerheid te putten uit je geloof. De medewerkers van Medair zijn minder snel bang omdat ze ervan overtuigd zijn dat God met hen is. Fantastisch vind ik dat!”

En wat is jouw rol?

“Madagaskar wordt om de paar jaar getroffen door cyclonen waardoor eigenlijk permanent wederopbouw nodig is. Congo is een oorlogsgebied waar allerlei partijen tegen elkaar strijden om de controle over gebieden die rijk zijn aan delfstoffen. De macht over deze mijngebieden is van belang vanwege de opbrengst van de verkoop van grondstoffen om hiermee vervolgens weer wapens te kunnen kopen. In Myanmar dreigde al een tijd onrust. Ik was er in mei jl. vlak voor de ellende losbrak. Ik was daar bezig met het plannen van drinkwatervoorzieningen in Rohinyadorpen. Maar wat we aan het opbouwen waren is inmiddels vrijwel allemaal weer platgebrand. Dat is soms een beetje frustrerend, maar vergeleken met de ellende daar doet mijn eigen frustratie er niet toe. Het hoort gewoon bij het werk.”

Welke verlangens en verwachtingen heb jij?

“Een verlangen dat ik heb voor de wereld en ook voor mezelf is: minder ‘ieder voor zich’. Ik zie om me heen verharding optreden. Ik begrijp niet helemaal waar dat vandaan komt, maar ik denk dat mensen zich afsluiten voor anderen, en voor hun eigen gevoel, wanneer ze angstig zijn of zich bedreigd voelen. Zelf doe ik dat ook als ik bang ben. Hoe mooi zou het zijn als we wat makkelijker

zouden omgaan met negatieve gevoelens zoals angst, onmacht, onzekerheid. Als we ons meer konden open stellen voor anderen dan zou de wereld een stuk milder worden.”

“Verder zou graag wat gemakkelijker willen kunnen praten. Ik stotter al van jongs af aan. Ik heb allerlei therapieën gedaan. Het gaat nu stukken beter dan voorheen. Maar het zit me nog steeds in de weg. Inhoudelijk zou ik bijvoorbeeld prima presentaties kunnen geven, maar dat vermijd ik meestal. Ik stoei er nog steeds mee hoe ik met het stotteren om moet gaan. Ik ben aan het ontdekken dat als ik mijzelf toesta om te stotteren, ik lossers kan stotteren en meer ontspannen kan praten. Daarmee ben ik aan het oefenen. Als ik zing stotter ik niet. Waarschijnlijk omdat je dan een andere hersenhelft gebruikt en ook de ademhaling anders is.”

Beleef jij advent als een bijzondere periode?

“Wij hangen een adventsster op. Gewoon gezellig, want het is een donkere tijd en dan verlangen we naar licht. Kerst vind ik snel een beetje sentimenteel, bijna tutterig. Pasen en Pinksteren vind ik persoonlijk mooier!”

BS



Blij kijken en met je oren flapperen



Zoekend naar een herinnering waarin hij een sterk verlangen had, vertelt Rinus Gerlofsma over de tijd dat hij een jongetje was. “Mijn vader was zeeman, hij werkte op een baggerschip over de hele wereld en was regelmatig maanden van huis. Het thuis uitkijken naar hem, het uitzien naar zijn thuiskomst na ongeveer drie maanden, dat was een heel sterk verlangen. Het was een verlangen dat verwachtingsvol was. Het voelde als vakantie als mijn vader er weer was.” Verder pratend over die tijd herinnert Rinus zich dat zijn moeder op zondag altijd brieven zat te schrijven op van dat dunne, lichtblauwe luchtpostpapier met een lijntjesvel eronder. “Nee, we gingen op zondag niet naar de kerk. Ik ben niet kerkelijk opgevoed.”

Verlangen naar kerk en religie

Toen Rinus zijn huidige man Hans ontmoette – nu bijna 30 jaar geleden –, kwamen ook de kerk en religie ter sprake. Hans was gewend om elke zondag naar de

kerk te gaan, hij is van huis uit katholiek. Op een gegeven moment kwam de wens om te trouwen naar voren. Hans wilde wel maar dan óók in de kerk. Hans kwam al jaren in de Geertekerk, dus dat werd trouwen bij de remonstranten.

Rinus vindt het mooi “de openheid van de kerk te ervaren in iets persoonlijks zoals trouwen als homo”. Een kerkgemeenschap die zegt: We nemen je zoals je bent, er is acceptatie. “Ik had een verlangen naar een plek waar ik niet m’n stekels hoefde op te zetten om te voorkómen dat ik gekwetst zou worden. Een verlangen naar niet-pijn gedaan worden. Die plek heb ik gevonden in de Geertekerk en dat voelt verwarmend.” Dit ‘welkom voelen’ had Rinus niet verwacht van een kerk. Hij benoemt het als zijn vooroordeel tegen de kerk.

Kerkdienst en postercampagne

De posters waarmee de remonstranten zich profileren, spreken Rinus aan. Het is een goede manier om de kerk een gezicht

te geven. Maar na het warme welkom in de Geertekerk blijkt daar dan vervolgens ook wel weer een ‘gewone’ kerkdienst te zijn waarbij Rinus soms denkt: “Hè, weer die liederen.” Hij zegt meer te hebben met bijvoorbeeld de vertaalde liederen uit de bundel *Licht – liedjes voor iedereen* van Coot van Doesburgh. “Die teksten zijn veel toegankelijker voor mij dan liedboekteksten.” Rinus vraagt zich af in hoeverre het format van de kerkdienst eigenlijk aansluit bij de postercampagne. “Hier zit mijn verwachting. Mijn verlangen naar een vernieuwend format.”

Hij voelt zich heel erg welkom, maar mist soms een stilteplek in de kerk waar je een kaarsje kunt aansteken. “Ik zou tussen de middag graag even binnenlopen in de Geertekerk om er stil te kunnen zijn. De kerk zou opener kunnen zijn, letterlijk. Dat is mijn verlangen naar een vernieuwende vorm.”

Leven met hoop en verwachting

Rinus heeft niet alleen verwachtingen op het gebied van vernieuwing in de kerk. Ook in zijn privéleven speelt verwachting een rol. Zijn man Hans herstelt van een periode van een angststoornis en Rinus vindt het moeilijk om het ‘oplosknopje’ bij zichzelf uit te zetten. Luisteren en steunen is meestal voldoende in plaats van oplossingen aandragen.

Hij verwacht niet dat Hans weer helemaal de oude wordt, maar hij heeft een groot verlangen dat Hans sterker zal worden en zich beter zal kunnen weren tegen de dingen die op z’n pad komen. “Ja, dat is hoop. Ik ben een positief mens. Verlangen heb ik van huis uit meegekregen. Ook door het steeds uitzien naar de thuiskomst van mijn vader. Ik heb leren hopen door de dingen zelf te moeten doen. Mijn moeder zegt altijd: *Blij kijken en met je oren flapperen. De moed niet opgeven. Je moet het zelf doen.* Daardoor heb ik veel zelfstandigheid meegekregen. Dat geeft me kracht om verwachtingsvol in het leven te staan.”

MAD

Inspirerende ontmoeting

Soms arrangeert het leven een ontmoeting die je tot in de kern van je hart raakt, op een totaal onverwacht moment. Afgelopen vrijdag was zo'n ontmoeting...! Ik liep in het kader van mijn opleiding een snuffelstage in het ziekenhuis met een geestelijk verzorger en ik mocht bij een gesprek met een patiënt zijn: Jan, een wat oudere man die al een tijdje in het ziekenhuis verblijft en waar het leven zichtbare sporen heeft achtergelaten. Hij vertelde over zijn leven: hij werd al zeer jong van school afgehaald om voor zijn broers en zussen te zorgen waardoor hij nooit heeft leren lezen en schrijven. Toch maakte hij een montere indruk; zijn leven lang te mogen zorgen voor een ander was zijn grote trots, ondanks het feit dat er niemand was toen hij zelf zorg nodig had. Maar dat vormde geen probleem voor Jan, want hij vindt dat we op aarde gezet zijn met het doel om voor een ander te zorgen. In Jans leven neemt geloof een zeer belangrijke plaats in. En de manier waarop hij tijdens onze ontmoeting over zijn geloof praatte, raakte mij recht in het hart.

Geloofsvisie

Voor Jan is het vanzelfsprekend dat er een God is die elk mens een levensopdracht geeft en dat je van andere mensen niets terug moet verwachten, de beloning komt van God uiteindelijk. De liefdevolle manier waarop hij over zijn geloof sprak, raakt volgens mij de kern van waar het in het leven om draait. Je kunt allerlei diepgravende, theologische bespiegelingen in het rond strooien – en die zijn zeker nodig op zijn tijd- maar uiteindelijk laat je je sporen na door de manier waarop je met je medemens omgaat en door je daden laat je zien wat geloof inhoudt. Jans visie vormt een geweldig lichtpunt in tijden vol sombere bespiegelingen over de toekomst van institutionele religie. Iemand die alle redenen heeft om zich van het geloof af te keren, gelooft juist vanuit het diepst van zijn hart en vindt in zijn geloof een manier om met alle tegenslagen in zijn leven om te gaan.

Schouder eronder en genieten

Ook op een andere manier raakte het verhaal van Jan mij: het heeft veel raakvlakken met mijn eigen familiegeschiedenis. Opgroeiend in een groot gezin waar alle eindjes aan elkaar geknoopt moesten worden, was de stimulans om te studeren er niet. Het werd juist gestimuleerd om met school te stoppen en te gaan werken, dit verlichtte de financiële druk van het gezin. Mijn ouders groeiden op in een tijd en een sociale omgeving, waarin je stopte met school om te gaan werken of voor het gezin te zorgen. Mijn moeder heeft haar leven lang voor anderen gezorgd, gewoon omdat dat vanzelfsprekend was. In ons gezin speelde geloof geen enkele rol, je ging met de hardheid van het leven om door je schouder eronder te zetten en niet op te geven en extra te genieten van de mooie momenten.

Belangstelling

In een tijd waarin ontevredenheid het hoogste woord lijkt te hebben, is het verhaal van Jan – en dat van vele anderen – een mooie spiegel. De kloof tussen de verschillende sociale klassen in de maatschappij lijkt te groeien en het minderwaardigheidscomplex van

de 'gewone arbeider' wordt gehoord door politici die daar handig gebruik van maken. Oprechte belangstelling voor elkaar maakt echt een enorm verschil. Jan was zichtbaar blij met het feit dat iemand aan zijn bed kwam en gewoon vroeg naar wat hem bezighoudt en wat hem gelukkig maakt. Zo simpel kan het vaak zijn, want de 'gewone' man is helemaal niet zo boos als hij vaak wordt geschetst. Mensen worden boos als er niemand naar hen lijkt te luisteren en ze niet serieus genomen worden.

Leermoment

De les die ik van Jan meeneem is dat het geven van troost de belangrijkste kernwaarde van religie is en dat is iets wat ik hopelijk in mijn toekomstige baan als docent godsdienst en levensbeschouwing kan meegeven aan een volgende generatie. Meegeven dat de kern van geloof geen wetboek vol verboden is, maar dat het je kan helpen om met de existentiële vragen van het leven om te gaan en dat het je troost biedt op momenten dat je het heel hard nodig hebt.

Michel Dickhoff



Gedicht

Te groot gezegd

*Wat moet ik met 'aanvaarden'?
alsof ik het vreselijk gegeven gewoon
en zonder slag of stoot
kan accepteren?*

*Wat moet ik met 'verwerken'?
Een vreemd kruiswoord dat me doet hangen
tussen 'vergeten' en 'wegwerken'.
Wat ik noch kan, noch wil.*

*Wat moet ik met 'zingeven'?
Bedoelt u, dat deze pijn zin moet hebben?*

*Het zijn te grote woorden
bij een te diep gebeuren.
Je kunt eenvoudigweg niet zeggen
wat een mens van binnen doormaakt.*

*Omstanders hebben de mond vol
van 'fases in een rouwproces' en zo.
Ja, ze hebben er ook eens wat over gelezen.
Maar weten ze hoe het voelt?
De angst, de paniek, eenzaamheid,
het bodemloos verloren zijn?
'Láát me alsjeblieft met rust!'
Ze moesten eens weten.*

*Zwijg maar en verdraag mij maar.
Draag me met jouw liefde, jouw omzichtigheid,
laat me mijn onbekende weg zoeken.
Dan is het misschien te doen.*

Alleke Wieringa

Bericht van de Klub

Het thema van dit jaar is: 'Geloven in de wereld'. Maandelijks zwerven we langs verschillende vormen van geloof. Ook onderzoeken we wat wij eigenlijk zelf geloven.

In september zijn we gestart met een bijzonder weekend bij Klooster Casella. We waren te gast op de boerderij. Vaak wordt het gastenverblijf gebruikt door jongeren die even op adem willen komen, maar ook wij waren van harte welkom! Van levend clueudo, een kabouterroof en kampvuur tot vieringen met de zusters en op de koffie in het klooster: een mooie start van het nieuwe Klubjaar! In oktober stond 'geloven in ouderen' centraal. In samenwerking met stichting Present doken wij in de wereld van dementie. Tijdens de lunch zijn we in gesprek gegaan met de ouderen, en na de lunch hebben wij samen gewandeld. Aan de tieners werd eerst wat verbeelding gevraagd, door het spelen van het spel van de verbeelding. Een spel vertrekkende vanuit de wereld van dementie: een aanrader om eens te spelen! Op deze dag stonden de volgende vragen centraal: hoe kan je iemand op een andere manier ontmoeten? Welke rol speelt verbeelding daarbij? Wat kunnen wij leren van ouderen? Misschien heb je zelf wel een opa of oma met dementie, hoe is dat voor jou? Als we geloven in de wereld, geloven we dan ook in ouderen?

Zondag 12 november zijn wij te gast geweest in de Omar Al-Farouq moskee in Overvecht. De Geertekerk heeft al geruime tijd een bijzondere band met deze moskee. Het was een bijzondere ontmoeting. Op facebook kunt u een fotoverslag vinden van de activiteit!

Rachelle van Andel



Waar is de Stuurgroep Wijkorganisatie mee bezig?

'Hoe zit het met de religiositeit in Nederland?' was de vraag die Hetty Zock, docent religiepsychologie en vriend van de Geertekerk, behandelde op 25 oktober tijdens de jaarlijkse inhoudelijke bijeenkomst voor alle (45) contactleden van de Geertekerk. De helft van hen bezocht deze geanimeerde middag.

Maatjesproject

Met Pinksteren zijn traditiegetrouw alle nieuwe leden en vrienden verwelkomd. Door vier van hen is gebruik gemaakt

van ons aanbod om mee te doen aan het 'Maatjesproject'. Ze vormen dan een 'koppel' met iemand die de Geertekerk al beter kent. Verder geven ze samen vorm aan hun contact.

Najaarsborrel

Alle 35 nieuwe leden en vrienden maken op 25 november in de Geertekerk nader kennis met elkaar, met de kerkenraad en met de Stuurgroep. Vorig jaar hielden we deze 'Najaarsborrel' voor het eerst en deze was zeer geslaagd.

Wijkavonden

In alle 15 wijken en regio's zijn in de periode september t/m november wijkavonden gehouden met als thema 'Houvast'. Ze vonden plaats onder leiding van een van de predikanten en er was steeds een lid van de kerkenraad bij aanwezig.

Wie?

Wie zitten er in de Stuurgroep Wijkorganisatie? Marianne Smits, voorzitter, Tiny de Boer, Hansje Bootsma, Willemien Bor (nieuw) en Florus Kruyne. Anet Nierstrasz heeft onlangs de Stuurgroep verlaten.



Schrijfactie Rusland; moord op activiste nog altijd niet opgelost.

In de ochtend van 15 juli 2009 duwden gewapende mannen de prominente activiste Natalia Estemirova in een auto en reden weg. Haar lichaam werd die middag gevonden. Ze was van dichtbij in haar hoofd geschoten. Degene die haar heeft vermoord is hiervoor nooit gestraft.

Natalia Estemirova werkte in de Russische deelrepubliek Tsjetsjenië bij een organisatie die onderzoek doet naar mensenrechtenschendingen, waaronder moorden, verdwijningen en martelingen door Tsjetsjeense veiligheidsdiensten. Vlak voor haar dood sprak ze in de media over de verdwijning van een jongeman en een mogelijke moord door de Tsjetsjeense politie.

De Tsjetsjeense autoriteiten, waaronder president Ramzan Kadyrov zelf, bedreigden Estemirova en vielen haar lastig vanwege haar werk. Ze ontvluchtte daarom al twee keer het land, maar keerde terug om haar werk voort te zetten.

Acht jaar na Estemirovas dood is er nog

altijd geen voortgang in het moordonderzoek. De mogelijke betrokkenheid van Tsjetsjeense autoriteiten bij haar moord is nooit onderzocht. Dit klimaat van strafeloosheid draagt bij aan verdere aanvallen op mensenrechtenverdedigers, waaronder journalisten en advocaten, in Tsjetsjenië.

Na afloop van de dienst op 17 december kan een brief naar de autoriteiten in Rusland worden ondertekend.

Werkgroep Amnesty International



Diaconale Geluiden en collectes

Wisseling van de wacht

Net voor de zomer hebben we afscheid genomen van Joan Schmidt als diaconielid. Joan heeft 6 jaar lang zijn functie met toewijding verricht, met een specifieke focus op de individuele hulp. Joans humor en zijn geheel eigen mening, op een subtiele manier verwoord, droegen zonder meer bij aan de levendigheid en betekenis van onze discussies. We zijn in gesprek met iemand die mogelijk het stokje van Joan overneemt. Maar het is nog even afwachten.

Collectes in de afgelopen tijd

Stichting Nour (3 september)

De collecte voor Stichting Nour, die zich richt op de verbetering van zorg, werk en onderwijs voor kinderen met ontwikkelingsstoornissen en autisme in Marokko bracht € 202,- op. Lees of en wanneer het nieuwe centrum geopend kan worden op www.stichtingnour.nl.

Sint Maarten (10 september)

Een enorme ravage, huizen zonder dak, overal puin. Orkaan Irma heeft veel verwoest op de Caribische eilanden. Vooral Sint Maarten heeft de volle laag gehad. Het Rode Kruis is vrij snel ingezet om directe noodhulp te kunnen bieden. De collecte heeft een bedrag van bijna € 630,- opgeleverd. We hebben het bedrag gestort op giro 5125 van het Rode Kruis.

Villa Vrede (1 oktober)

Ruim € 245,- werd voor Villa Vrede bijeen gebracht, de ontmoetingsplaats, waar alle vluchtelingen altijd welkom zijn. Op de site lees je hoe ondanks de dood van Luel, een van de vaste bezoekers, en de onzekerheid over nieuwe huisvesting, de inzet en de activiteiten onverminderd doorgaan. Zie www.villavrede.nl.

AllOut op Coming Out Sunday (8 oktober)

Bijna € 300,- bracht de collecte op, waarmee via deze wereldwijd optredende organisatie een van de vele acties kan worden ondersteund ten gunste van LGBT-ers. Mocht u het werk van AllOut nog met uw handtekening willen ondersteunen, ga dan naar www.AllOut.org.

Voedselbank Utrecht (5 november)

Evenals aan het begin van de zomer zijn met de collecte opbrengst (ruim € 381) meteen (na de koffie) na de dienst boodschappen gedaan aan de hand van een boodschappenlijst van de Voedselbank. Deze directe en concrete actie willen we twee keer per jaar blijven herhalen zolang dat nodig is. Het is fijn dat ook nu weer twee

niet-diaconieleden meegeholpen hebben, waarvoor hartelijk dank! Er konden twaalf kratten met boodschappen worden gevuld, die de volgende dag door de Voedselbank zijn opgehaald. Mooi, toch? Extra mooi in het teken van de week rond de Sint Maarten festiviteiten in de stad Utrecht.

Komende collectes

In de periode tot het verschijnen van de volgende Geertebrief wordt voor de volgende projecten gecollecteerd: Stichting Madilo (3 december), Gered Gereedschap (24 december), Straatpastoraat (25 december) en Stichting COME (7 januari). Het eerste project is een voor de RGU nieuw project, waarover u hieronder wat informatie kunt lezen.

Stichting Madilo (3 december a.s.)

De stichting is opgericht in 2002 en steunt het vissersdorpje Ankify in het noordwesten van Madagaskar op het gebied van onderwijs, gezondheidszorg en sanitaire voorzieningen. Een school voor 170 kinderen is al gerealiseerd (er zijn zelfs plannen voor uitbreiding). In het najaar worden voedselpakketten uitgedeeld. Sinds jaren bieden vrijwilligers in hun zomervakantie hulp bij bouw en reparatie, scholing van de onderwijskrachten en oogheelkundige hulp. Het plan is om een gezondheidscentrum op te zetten, waar basiszorg kan worden verleend. Een verpleeg-/verloskundige zal dan door de stichting in dienst worden genomen. Zie ook www.madilo.fr

Arminiaanse maaltijd (20 oktober)

De netto opbrengst van de Arminiaanse maaltijd was dit jaar € 235,- en was net als andere jaren bestemd voor het Smulhuis,





de eetgelegenheid voor dak- en thuislozen op 't Jansveld 51 in het centrum van Utrecht. Een van de deelnemers mailde na afloop de volgende steekwoorden als terugblik op de maaltijd:

'nieuwe ontmoetingen; interessante gesprekken e/o lekker basaal kletsen; gezellig samenzijn; mooie setting (Geertekerk, mooi aangekleed)'.
Als diaconie willen we nog eens iedereen bedanken voor zijn of haar bijdrage; in de vorm van gezelligheid, maar ook voor de hulp bij het bakken, het vervoer of het opruimen.

In het spotlicht: Stichting Omduw

Met de opbrengst van de zondagen waarop 'voor de diaconie' wordt gecollecteerd zonder verdere toespitsing op een bepaald doel ondersteunen we als diaconie namens de RGU projecten die een jaarlijks bedrag van ons krijgen. Die projecten brengen we in deze rubriek onder uw aandacht. Zo steunen we Stichting Omduw jaarlijks met een bedrag van € 500,-

Deze Oecumenische Missionaire Diaconale Utrechtse Werkgroep wordt door twintig kerken uit stad Utrecht ondersteund en heeft als doel het welzijn te verbeteren van wie aan de rand van de samenleving leven, zoals de dak- en thuislozen in de stad. Het werk van OMDUW wordt uitsluitend door vrijwilligers gedaan, afkomstig uit de Utrechtse kerken. De stichting werkt samen met en verwijst zo nodig door naar andere onafhankelijke organisaties, zoals de Sleep-in, Dagopvang het Catharijnehuis, Release, Nachtopvang in Zelfbeheer, Tussenvoorziening, Exodus, Stadsgeldbeheer, Emmaus, OutReach, Barka, Nachtopvang Toevlucht etc. Zie voor meer informatie www.stichtingomduw.wordpress.com.

Namens de Diaconale Commissie, Marijke Kools



Ans Brutel de la Rivière - van der Woude

Op 25 mei j.l. overleed Ans Brutel de la Rivière - van der Woude in de leeftijd van 85 jaar.

Ans had een natuurlijke affiniteit met kinderen en was dan ook een geboren onderwijzeres. De kinderliederen van Hanna Lam waren favoriet en drukten het geloof uit dat in haar leefde. Zij was gericht op harmonie, goede verhoudingen en het geluk van anderen. Het was dan ook vaak onduidelijk wat haar eigen wensen en meningen waren.

Ans was een toegewijd echtgenote van Jacques Brutel, moeder van haar twee zoons en grootmoeder van vijf kleinkinderen. Ze was ook een toegewijd lid van onze gemeente, ook al was het voor remonstranten kenmerkende voorzichtige geloof met een rationele inslag niet altijd het hare. Ze heeft een diepe religieuze ervaring gehad die richtinggevend was voor haar leven.

Misschien was 'toewijding' wel een wezenskenmerk van Ans. Als ze iets deed, dan deed ze het helemaal, ook contactlid zijn in haar wijk.

Met veel bloemen, waar ze zo van hield, en lieve mensen en kinderen, namen we afscheid van haar op 2 juni in het Beauforthuis te Austerlitz.

De grazige en bloemrijke weiden en de vredescheppende wateren uit Psalm 23 waren leidraad voor de overweging, naast de andere verhalen.

Dat Ans nu mag rusten in de Vrede Gods die ons verstand te boven gaat.

Florus Kruyne

Herman Pieter Meynen

Op 31 augustus j.l. overleed Herman Pieter Meynen in de leeftijd van 75 jaar.

Herman was voor de tweede keer voorzitter van de kerkenraad van de RGU eind jaren tachtig tot begin jaren negentig. Ik herinner mij die periode als bijzonder levendig en kleurrijk. Herman was een opschudder. Hij had een bepaalde vrijmoedigheid en onbevreesdheid waarmee hij processen kon aanjagen, mensen kon openen, maar ook op de kast jagen. Hij was dan altijd de eerste om te gaan praten om mensen weer van de kast af te krijgen. Hij ging botsingen en confrontaties niet uit de weg. Hij was een uitstekend kaakchirurg en had een praktijk die goed bekend stond, maar bestuurlijk en in de omgang met mensen was hij dus geen zachte heemeester. Hij was gericht op opbouwen, helen, op goede, open en echte verhoudingen. Royaal was hij ook. De mens ging bij hem altijd boven de regels.

Herman was dankbaar voor zijn leven, zijn levensgezellin Gerdien, kinderen, kleinkinderen, vriendinnen en vrienden, zijn praktijk, zijn zeiltochten enzovoort.

Hij had al jong het gevoel dat je eigenlijk niet weet wat goed voor je is. Zijn levenshouding was 'niet mijn wil, maar Uw wil geschiedde'. Ook al mocht hij graag zijn in-

vloed laten gelden en zijn eigen wil door-drijven. Toch kwam hij altijd hier op terug: je weet niet wat goed voor je is, niet mijn wil...Hij had ook het gevoel dat de belangrijkste dingen in zijn leven hem meer overkomen waren, dan dat hij er zelf de hand in had.

Tijdens de uitvaartdienst in de Petruskerk in Woerden op 7 september j.l. ontvouwde Gerdien na alle toespraken samen met haar kleinkinderen een wit laken en dekte er de kist mee af. In alle eenvoud was het sprekend ritueel. Zijn aardse leven mocht afgesloten worden en bedekt met het witte kleed. Het witte verwijst naar het ongeschreven blad dat we weer worden, het onbelaste, het terugkeren naar de ongeconditioneerde ruimte, vrij!

Dat Herman in de onbegrensde ruimte van Licht en Liefde mag zijn.

Florus Kuynne

Antonia Dieleman-Lijnzaad

How could anyone ever tell you –

Hoe konden ze ooit zeggen dat jij niet mooi was?

Hoe konden ze ooit zeggen dat je niet heel was?

Hoe kon het wonder van jouw liefde hen ontgaan?

Je bent zo zielsdiep met me verbonden...
(*Shaina Noll*)

Dit is een ontroerend liedje – in vertaling – van Shaina Noll, het werd gespeeld tijdens de uitvaartdienst van Tonny Dieleman-Lijnzaad (Haarlem, 3 maart 1925 – Utrecht, 12 september 2017)

Het wil een troostliedje zijn voor kinderen wiens jeugd moeilijk was, en die er als volwassenen nog de sporen van dragen. Tonny heeft zich er boven uit kunnen vechten, maar ze is nooit vergeten hoe het was. Ze wist hierdoor wel precies wat ze wilde: haar kinderen moesten een fijn thuis hebben en een goede opleiding kunnen doen. Zij en haar man werkten er hard voor om dit mogelijk te maken. Geld verdienen en een 'thuis' maken. Terugkijkend op haar leven vond ze dat deze 'missie' geslaagd was. Op hoge leeftijd verhuisde ze naar Utrecht om dichterbij haar dochter te wonen. Zo

kwam zij ook in contact met de Geertekerk. Niet dat ze daar nou zo vaak kwam, maar een leven zonder kerk voelde ook niet goed. We spraken elkaar regelmatig. Ze trof me als een wilskrachtige, heldere en 'lichte' persoonlijkheid.

Wat zij in haar jeugd gemist had, heeft ze royaal in kunnen halen met haar klein- en achterkleinkinderen. Ze paste op en ze speelde met hen. En als die vonden dat oma de baby moest zijn in het spel, dan deed ze dat met groot plezier. Zo kon het gebeuren dat er een baby van tachtig onder een dekentje op de vloer van de huiskamer lag met een flesje in de mond!

Tijdens de dienst, die voorafging aan haar begrafenis, zaten weer alle kleinkinderen en achterkleinkinderen om haar heen. Ze waren aan het knippen, plakken en kleuren en ze versierden de kist. Tonny Dieleman is in het graf bij haar man te ruste gelegd. Zo wilde ze dat graag.

"De Eeuwige houdt de wacht over je gaan en je komen, van nu tot in eeuwigheid" Psalm 121; 8.

Alleke Wieringa

Anna Christiana Jalving - van den Berg

Op 10 oktober jl. overleed Anna Christiana Jalving – van den Berg in de leeftijd van 87 jaar. Ans Jalving was jarenlang samen met haar man Hilbert, het gezicht van de Geertkerk als geliefd kosters-echtbaar (1977-1995). Zij woonden met hun twee kinderen in de nu verbouwde kosterwoning. Het is bijna niet meer voor te stellen dat daar een gezin van vier mensen heeft gewoond en geleefd. Ans was gastvrij, trouw en krachtig. Zij liet niet over zich heenlopen en ze kon vechten als een leeuw voor haar man en kinderen en allen die haar lief waren. Zij was van gereformeerde huize en had wat je noemt 'ruggengraat' ook al had ze een zwakke rug, waarmee ze zoveel stoelen en tafels heeft gesjouwd bij het omzetten en klaarzetten van de kerk. Na hun pensioering gingen ze wonen in Wijk bij Duurstede. Ook al raakte Ans Hilbert kwijt aan de ziekte van Alzheimer, bloeide ze naast het gemis ook op. Ze was een graag geziene gast op

de afdeling waar Hilbert verbleef en liet zich op een natuurlijke manier ook bij andere bewoners betrekken. Ze had goede vriendinnen en genoot van haar kleinkinderen. Bovenal vond ik Ans erg lief. Je voelde je welkom bij haar. Haar warmte en zorgzaamheid zal veel mensen goed gedaan hebben. Na een val, nu ruim een jaar geleden, kwam Ans niet goed meer op de been en ook niet thuis. Een moeilijke tijd werd het. En het was op een gegeven moment ook genoeg. In vrede is Ans ten slotte heengegaan. Op 14 oktober namen we afscheid van Ans in zaal I van het Ewoud en Elisabeth Gasthuis te Wijk bij Duurstede. Aansluiten brachten we Ans naar haar laatste rustplaats op de Algemene begraafplaats te Cothen. Aan de liefde Gods die er was, die er is en die er zal zijn, vertrouwen we Ans toe.

Florus Kruyne

Anna Christina Dorhout Mees

Op 19 oktober is overleden Anneke Dorhout Mees. Zij is 92 jaar geworden. Anneke was remonstrants predikant. Zij heeft in veel gemeenten "gestaan", o.a. in Utrecht en de NPB Maarssen-Breukelen. Ik kende haar vooral uit Velp, waar zij predikante was in de NPB. Zij heeft daar een aantal jaren mijn ouders pastoraal begeleid. Toen zij enkele jaren geleden in zorgcentrum de Schutsmantel in Bilthoven kwam wonen werd ik haar contactlid. Onze gesprekken gingen vaak over die tijd in Velp; zij kon zich mijn ouders nog goed herinneren en vertelde daar mooi over. Voor haarzelf was haar tijd in de Achterhoek (Brummen, Lochem, Zutphen) het dichtst bij en het dierbaarst. In Brummen is onder haar leiding een hospice opgericht (nu verhuisd naar Zutphen). Zij vertelde mij met pretogen dat zij zelf nog een tijdje in dat hospice heeft gelegen, omdat men dacht dat haar laatste uren waren aangebroken...

Bij de uitvaart in de kleine kapel van de Schutsmantel waren ook mensen uit Velp en Zutphen aanwezig. Een teken hoe zij nog altijd herinnerd werd als een betrokken, actieve dominee.

Moge zij rusten in vrede.

Ton In 't Veld

Workshop

Werkatelier: Boetseren in de veertigdagentijd

Op 10 februari 2018 zal er weer een workshop 'Boetseren in de veertigdagentijd' gegeven worden. Als je je verdiept in een tekst en met klei aan de gang gaat, dan komt er vanzelf concentratie en inkeer. Het resultaat is vaak verrassend en ontroerend.

De workshop zal plaatsvinden in samenwerking met kunstenaar Elzelen Jansen in haar atelier in Den Dolder. Kosten: €50,- voor materiaal en begeleiding.

Graag opgeven vóór 1 februari bij ds Alleke Wieringa, ook voor informatie. alwieringa@icloud.com



Autodienst

Wanneer u op zondag wilt worden opgehaald om naar de kerk te gaan kunt u contact opnemen met het Kerkelijk Bureau via e-mail rgu@geertekerk.nl. Of u kunt contact opnemen met Judith Fournier via e-mail judithmoesman@gmail.com of telefonisch: 0343 - 491578 / 06 - 45047817.

Activiteiten die binnenkort starten

(zie ook het programmaboekje)

Cursus Single en Spiritualiteit

Op donderdag 7 december gaat deze cursus van start om 20.00 uur bij ds. Alleke Wieringa thuis (in Houten). Gesproken zal worden over de spirituele dimensie van het alleen zijn, mede aan de hand van het boekje “Het intieme van alleen leven, de spiritualiteit van de single” dat ds. Christiane Berkvens schreef. De volgende bijeenkomsten zijn op 14 december 2017 en 11 januari 2018. Opgave bij ds. Alleke Wieringa: alwieringa@icloud.com of tel. 030 288 29 08.

Cursus Jungiaans denken en werken

Op maandag 8 januari 2018 om 19.30 uur start deze cursus voor mensen die belang hechten aan bewustwording. In de visie van Carl Gustav Jung, een van de grondleggers van de dieptepsychologie, neemt het onbewuste van de mens een centrale plaats in. Theorie over en toepassing van de Jungiaanse manier van denken en werken gaan

bij deze cursus hand in hand. De volgende bijeenkomsten zijn op maandag 29 januari en maandag 19 februari 2018, steeds om 19.30 uur in de Geertekerk. Leiding door Marijke Kools en opgave: marijkekools@planet.nl of 030 275 17 60.

Scratchdag Requiem Fauré

Op zaterdag 3 februari 2018 wordt op één dag het Requiem van Fauré ingestudeerd en uitgevoerd door amateurzangers. Deze dag is met name interessant voor mensen die het stuk al eens hebben gezongen of anderszins koorervaring hebben. Leiding: Maarten van der Bijl.

Aanvang repetitie 10.30 uur en om 20.00 uur, uitvoering in de Geertekerk. Kosten voor zangers 25 euro, inclusief bladmuziek en avondeten. Opgave bij liesbeth.orthel@gmail.com.

Cursus Dwars Geloven

In vier avonden worden begrippen als gods-

dienst en spiritualiteit verkend en wordt in oude verhalen uit de christelijke traditie gezocht naar een spoor dat raakt, bemoedigt en uitdaagt. Dinsdagen 9,16,25 en 30 januari om van 20.00 – 22.00 uur in de Geertekerk. Kosten 40 euro (studenten 20 euro) inclusief werkboek en koffie. Leiding door Jan-Willem Nieuwenhuijsen. Opgave: nieuw.prins@casema.nl

Cursus Veranderd Godsbesef

Aan de hand van drie thema's wordt de ontwikkeling besproken van een persoonlijke godsbeleving naar een meer onpersoonlijke. God van persoonlijk naar onpersoonlijk (7 februari), God, van christelijk naar universeel (14 februari) en God van weten naar niet weten (21 februari). Van 20.00 uur tot 22.00 uur in de Geertekerk. Leiding ds. Florus Kruyne. Opgeven vóór 5 februari: kruyne@planet.nl of 030 236 88 73.

Ontmoetingen

Woensdag 29 november Ontmoeting Geertekerk – Omar al Farouq moskee

Houvast. Betekent dat vasthouden aan je eigen oordeel en inzichten?

Al meer dan tien jaar ontmoeten leden van de moskee uit Overvecht en leden en vrienden van de Geertekerk en andere belangstellenden elkaar. Dit voorjaar werden we hartelijk onthaald in de moskee en op 29 november ontmoeten we elkaar opnieuw, ditmaal in de Geertekerk. Aanvang 20.00 uur. Ons jaarthema 'Houvast' willen we ook deze avond centraal stellen.

'Onze' Arie Nico Verheul, ook verbonden aan het Utrechts Platform voor Levens-

beschouwing en religie, houdt een korte inleiding. Een afvaardiging van het Platform bezocht onlangs Irak. Hoe zit het eigenlijk met de verhouding moslims/christelijke minderheid in een stad als het Iraakse Kirkuk? Die stad is net zo multicultureel als Utrecht en hoe werkt het daar met de verschillende geloven en overtuigingen? Wie bouwt bruggen en vanuit welke houding kun je dat doen? Wat betekent 'Houvast' dan voor jou?

Na de inleiding praten we in groepjes met

elkaar door aan de hand van stellingen. Zoals bekend gaat het om de dialoog, het met open wijze en respectvol met elkaar in gesprek gaan. Je bent van harte welkom!

Namens de werkgroep Maatschappelijke Dialoog Geertekerk, Tom Harkema

Geertekerk concertagenda nov 2017 - feb 2018

Bachcantatediensten

www.bachcantates-utrecht.nl

Elke eerste zondag van de maand is er om 19.30 uur een Bachcantatedienst. In iedere dienst staat andere cantate van J.S. Bach in de schijnwerper. Het publiek zingt mee met het koraal. Data: 3 december (inleiding door Beatrice de Graaf!), 7 januari, 4 februari en 4 maart 2018.

Tango danssalon – www.tangolazapada.nl

Tangodansen in de Geertekerk op 27 januari en 24 maart van 19.00 – 23.30 uur.

Vloeken in de kerk

www.vloekenindekerk.nl

In theatrale diensten op zoek naar een nieuwe invulling van de kerk: actualiteit, theater, muziek en prikkelend. Elke bijeenkomst heeft een eigen thema – 18 december 21.00 uur, een kerstspecial.

Meezingconcerten

In de Geertekerk zijn regelmatig meezingconcerten. Hieronder vind je de data. Je kan zowel meedoen als luisteren naar het resultaat. De concerten worden uitgevoerd door enthousiaste amateurs en professionele solisten. Het resultaat is altijd een belevenis, de moeite waard!

Zaterdag 23 december – 16.30 uur
Meezingconcert Weihnachtsoratorium; alleen nog luisterkaarten!

Info: www.passieprojecten.nl

Zaterdag 3 februari – scratchdag Requiem Fauré; uitvoering om 20.00 uur, meedoen kan voor alle stemgroepen.

Info: www.utrecht.remonstranten.nl/agenda. Opgeven: liesbeth.orthel@gmail.com

Vrijdag 30 maart – meezingconcert Matthäus Passion; als je mee wil doen snel aanmelden! Luisteren om 13.30 uur.

Info: www.passieprojecten.nl

Bijzondere concerten:

Zaterdag 25 november – 20.15 uur
Kamerorkest Pulcinella droomt van de hemel. Info: www.kamerorkestpulcinella.nl

Zondag 26 november – 15.30 uur

Het VU-Kamerorkest neemt u mee naar Atheense ruïnes



Info: www.vu-kamerorkest.nl

Vrijdag 1 december – 20.15 uur

Het Klassiek Collectief en MUSA in Boheemse sferen: Dvorák (symf. 8) en Schubert (mis 6)

Info: www.hetklassiekcollectief.nl

Zaterdag 9 december – 20.15 uur en

zondag 10 december – 15.00 uur
Kamerkoor Sjanton en het Dordts Kamerorkest met 'In de gloria': barokprogramma ter gelegenheid van het 30-jarig bestaan van het kamerkoor.

Info: www.sjanton.nl

Maandag 1 januari – 15.30 uur

Nieuwjaarsconcert: Het Utrechts Kamerkoor zingt Britten (Hymn to St Cecilia), Bach (Lobet den Herrn), Pärt (Da pacem Domine) Roth (Earthrise)

Info: www.utrechtskamerkoor.nl

Zaterdag 13 januari

Jeugd Orkest Nederland Russische muziek en nieuwe Nederlandse compositie van M. Knigge. Winnaars Prinses Christina Concours mogen soleren.

Info: www.jeugdorkest.nl

Vrijdag 2 februari – 20.15 uur

Vocaalensemble Venus met het programma OMG; religieuze muziek van sacraal tot frivol.

Info: www.kamerkoorvenus.nl

Zaterdag 10 februari – 20.15 uur

Elk jaar wordt er in de zomer in Tsjechië een week gewerkt aan een stuk door een projectkoor en -orkest 'la Pellegrina', een muziekvakantie. Afgelopen zomer is gestudeerd op Die Schöpfung van Haydn. Het is op 10 februari in Utrecht te beluisteren.

Info: www.pellegrina.net / www.projectorkest.pellegrina.net

Adressen en colofon

Remonstrantse Gemeente Utrecht

Geertekerk, Geertekerkhof 23
3511 XC Utrecht

E: rgu@geertekerk.nl

website: www.geertekerk.nl

banknr. NL27 INGB 0000 2804 46

t.n.v. Remonstrantse Gemeente Utrecht

Predikanten

Ds. F. Kruyne

Arie van den Heuvelstraat 29

3981 CT Bunnik

E: fkruyne@planet.nl

T: 030-2368873, tel. spreekuur: wo. do.

vr. 18.00 – 19.00 u.

Mw. Ds. A.L. Wieringa

Distelvlinderberm 56

3994 WT Houten

E: alwieringa@icloud.com

T: 030-2882908, tel. spreekuur: di. wo.

do. 17.00 – 18.00 u.

Diaconale Commissie

Mw. I. Rombach

E: diaconie@geertekerk.nl

banknr. NL87 INGB 0000 1198 01

t.n.v. Penningmeester Diaconale Commissie RGU

Voor overige gegevens: zie jaarboek en programmaboek, verkrijgbaar via het kerkelijk bureau.

Redactie Geertebrief

Marie Anne Dekker, Michiel

Krijvenaar, Barbara Schouten,

Marianne Speckmann en

Lisette Korteling (eindredactie)

E: redactie@geertekerk.nl

Geertekerkhof 23, 3511 XC Utrecht

Lay-out: Pixels and Pencils, Houten

De volgende Geertebrief verschijnt rond 3 februari 2018. Kopij inleveren uiterlijk op woensdag 17 januari 2018 vóór 12.00 uur

Kerkdiensten

Remonstrantse Gemeente Utrecht Geertekerk, Geertekerkhof 23

Aanvang 10.30 uur

3 dec ds. Alleke Wieringa,
1e advent

10 dec ds. Florus Kruijne,
2e advent

17 dec ds. Anniek Lenselink
3e advent, Woord en tafel

24 dec ds. Florus Kruijne, Kerstavond-
viering voor jong en oud, aanvang
19.30 uur

25 dec ds. Alleke Wieringa, 10.30 uur,
Kerstmis



31 dec ds. Alleke Wieringa

7 jan ds. Florus Kruijne, nieuwjaars-
ontvangst

14 jan ds. Alleke Wieringa, Woord en
tafel

21 jan ds. Corrie Vis

28 jan ds. Alleke Wieringa

Remonstrantse werkgroep West-Betuwe

R.K. Kerk, Stationsweg 11, Geldermalsen
Aanvang 09.30 uur

10 dec ds. C.M. Geels, 2e advent

25 dec hr. P.W.A. Overdiep, Kerstmis

7 jan nieuwjaarsontvangst in Geerte-
kerk, Utrecht, aanvang 10.00 uur

4 feb ds. A.L. Wieringa



Agenda

30 nov Van Kaft tot Kaft? In gesprek over
mooie en spannende geschriften in de Bijbel
o.l.v. Alleke Wieringa, 10.00 u. in de Geer-
tekerk

4 dec Dansmeditatie o.l.v. Neliën van Doorn,
10.00 u. in de Geertekerk

7 dec Single en spiritualiteit (start, eerste
van drie avonden) o.l.v. Alleke Wieringa bij
haar thuis in Houten (zie pag. 18).

7 dec Gespreksavond 'Hannah Arendt: de
mens als tussenpersoon', West-Betuwe o.l.v.
Heine Siebrand, 19.30 u. in Geldermalsen

11 dec Gesprekskring Grenzeloos, geza-
menlijk lezen van een boek, inlichtingen bij
Ineke Luddikhuijze, 20.00 u. in Utrecht

11 dec Leeskring Filosofie Houten, inlichtin-
gen bij Ello Weits, 20.00 u. in Houten

12 dec High Tea, luchtige bijeenkomsten
rond filosofische, literaire of spirituele tek-
sten o.l.v. Heine Siebrand, 15.30 u. in de
Geertekerk.

13 dec Middagkring met vervoer Houten, een
verdiepend gesprek aan de hand van het boek
'De weg van de mens' van Martin Buber, o.l.v.
Alleke Wieringa, 14.00 u. in Houten

14 dec Single en spiritualiteit 2e avond. Zie
de aankondiging bij 7 dec.

18 dec Dansmeditatie o.l.v. Neliën van
Doorn, 10.00 u. in de Geertekerk

18 dec Leeskring 'Mak', over Nederlandse of
vertaalde buitenlandse literatuur, inlichtingen
bij Ellen Edelman, 14.00 u.

19 dec De Bijbel in de Vechtstreek, 'Hop-

pen door de bijbel met als thema: Wat is
wijsheid?' o.l.v. Jan-Willem Nieuwenhuijsen,
10.00 u. in Maarssen.

19 dec Bijbelkring Zeist, o.l.v. Heine Sie-
brand, 14.00 u. in Zeist.

8 jan Jungiaans denken en werken (start,
eerste van drie avonden) o.l.v. van Marijke
Kools, 19.30 u. in Utrecht (zie pag. 18).

8 jan Gesprekskring Grenzeloos, geza-
menlijk lezen van een boek, inlichtingen bij Ineke
Luddikhuijze, 20.00 u. in Utrecht

9 jan High Tea, luchtige bijeenkomsten rond
filosofische, literaire of spirituele teksten o.l.v.
Heine Siebrand, 15.30 u. in de Geertekerk.

9 jan Dwars geloven, een algemene oriën-
tatie op (christelijk) geloof of spiritualiteit
(start, eerste van vier avonden, o.l.v. Jan-Wil-
lem Nieuwenhuijsen, 20.00 u. in de Geerte-
kerk (zie pag. 18).



'Dwars geloven', illustratie: Lybrich van der Molen

11 jan Single en spiritualiteit, 3e avond. Zie
de aankondiging bij 7 dec.

15 jan Dansmeditatie o.l.v. Neliën van
Doorn, 10.00 u. in de Geertekerk

15 jan Leeskring 'Mak', over Nederlandse of
vertaalde buitenlandse literatuur, inlichtingen
bij Ellen Edelman, 14.00 u.

16 jan Dwars geloven, een algemene oriën-
tatie op (christelijk) geloof of spiritualiteit,
2e avond. Zie de aankondiging bij 9 jan.

16 jan Miniseminar Rust of Rush, 20.00 u. in
de Geertekerk.

17 jan Middagkring met vervoer Houten, een
verdiepend gesprek aan de hand van het boek
'De weg van de mens' van Martin Buber, o.l.v.
ds. Alleke Wieringa, 14.00 u. in Houten.

18 jan Van Kaft tot Kaft? In gesprek over
mooie en spannende geschriften in de
Bijbel o.l.v. ds. Alleke Wieringa, 10.00 u. in de
Geertekerk.

22 jan Leeskring Filosofie Houten, inlichtin-
gen bij Ello Weits, 20.00 u. in Houten.

23 jan Dwars geloven, een algemene oriën-
tatie op (christelijk) geloof of spiritualiteit,
3e avond. Zie de aankondiging bij 9 jan.

29 jan Dansmeditatie o.l.v. Neliën van
Doorn, 10.00 u. in de Geertekerk.

29 jan Jungiaans denken en werken, 2e
avond. Zie de aankondiging bij 8 jan.

30 jan Dwars geloven, een algemene oriën-
tatie op (christelijk) geloof of spiritualiteit,
4e avond. Zie de aankondiging bij 9 jan.